

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En strategi för en inre digital marknad i Europa

[COM(2015) 192 final]

(2016/C 071/11)

Föredragande: Raymond HENCKS

Medföredragande: Thomas McDONOGH

Den 12 maj 2015 beslutade Europeiska kommissionen att i enlighet med artikel 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En strategi för en inre digital marknad i Europa

[COM(2015) 192 final].

Facksektionen för transporter, energi, infrastruktur och informationssamhället, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 24 november 2015.

Vid sin 512:e plenarsession den 9–10 december 2015 (sammanträdet den 9 december 2015) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 219 röster för, 2 röster emot och 7 nedlagda röster.

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 EESK välkomnar strategin för en inre digital marknad i Europa. Kommittén är dock orolig för att vissa medlemsstaters politiska vilja att bana väg för en kreativ och innovativ digital union – som inte bara är inriktad på konsumtion – är otillräcklig.

1.2 Den strategi för den digitala marknaden i Europa som Juncker-kommissionen föreslår är en fortsättning på tidigare digitala strategier och program och förväntas driva på EU:s digitala politik, vars genomförande låter vänta på sig. Samtidigt innebär detta också ett nytt fokus på handel och konsumenter och de åtgärder som krävs för att öka handeln och antalet konsumenter samt främja bättre villkor och skydd för konsumenterna.

1.3 I detta sammanhang måste man för det första överbrygga kunskapsklyftan. Detta kan handla lika mycket om räkne- och läskunskaper som digital kompetens och en ansvarsfull praktisk tillämpning av denna. För det andra måste det vara lätt att använda plattformar för att driva marknaden framåt, så plattformsoperationerna bör inte begränsas. För det tredje finns det ett behov av relevanta tillämpningar, och därför är fokuseringen på standardisering välkommen. Med hjälp av utökad e-förvaltning kommer fler medborgare att involveras i digital verksamhet. Ur konsumenternas synvinkel välkomnar EESK initiativen i fråga om bättre tillgång för konsumenter och företag till digitala varor och tjänster i hela Europa.

1.4 Vissa, men inte alla, av de initiativ som beskrivs i avsnitt 4.2 (Skapa goda förutsättningar för att digitala nät och tjänster ska blomstra) har att göra med nätinфраstruktur och omfattas av den digitala agendan. Viktiga aspekter när det gäller dessa förslag är deras koppling till den inre marknaden och hur snabbt de kommer att behandlas. Några av de övriga initiativen i detta avsnitt är viktiga för konsumenternas rättigheter.

1.5 EESK stöder kommissionen i dess strävan att undanröja uppdelningen i 28 olika strategier och nationella digitala marknader och i stället låta dem ingå i en europeisk strategi och på så vis säkerställa en ledande ställning i den globala digitala ekonomin, som numera förbehålls tredjeländer.

1.6 Kommittén är övertygad om att Europeiska unionen, som har mycket goda kunskaper och bred erfarenhet inom vissa digitala områden, fortfarande kan komma ikapp på detta område. EESK betonar dessutom att tvärvetenskapliga forskningscenter och europeiska synergier måste utvecklas inom ramen för det europeiska forskningsområdet, inom områden som molntjänster, nanoelektronik, lagring och behandling av stordata, sökbara eller fjärrstyrda enheter (anslutna objekt) samt smarta tjänster.

1.7 EU kommer att kunna ta igen eftersläpningen om man inom en nära framtid lyckas slå samman sina resurser för att mobilisera och samordna de offentliga och privata insatserna i de 28 medlemsstaterna och involvera alla berörda aktörer i diskussionerna om strategin för den digitala inre marknaden. EESK stöder kommissionens åtagande om att inleda ett offentligt samråd för var och en av de kommande åtgärderna beträffande den digitala inre marknaden.

1.8 EESK beklagar att den digitala strategin saknar en social dimension (med undantag för vissa frågor avseende digital kompetens), samtidigt som utvecklingen av tjänster och affärsmodeller leder till stora förändringar i arbetslivet. EESK anser att man utöver de potentiella fördelarna måste beakta de många riskerna och utmaningarna, inte minst på områdena säkerhet, organisation av förhållandena på arbetsmarknaden och social trygghet, liksom de förfaranden som föreskrivs i fördraget när det gäller dialogen mellan arbetsmarknadens parter och den övergripande sociala klausulen, som bör ges utrymme i strategin för en inre digital marknad i Europa⁽¹⁾. Enligt EESK:s mening bör den sociala dimensionen, inbegripet alla konsekvenser när det gäller sysselsättningen, vara den fjärde pelaren i strategin för en inre digital marknad i Europa.

2. Inledning

2.1 Enligt EESK:s tolkning innebär begreppet *inre digital marknad* att man flyttar över transaktioner och aktiviteter från EU:s existerande inre marknad till internet. Till viss del har detta redan skett, men de initiativ som kommissionen lägger fram är utformade för att man ska kunna dra full nytta av den digitala potentialen. Marknadsaktiviteterna och transaktionerna inbegriper produktion av varor och tillhandahållande av tjänster samt förmedling, distribution och konsumtion. Transaktioner mellan konsumenter (C), företag (B) och offentliga myndigheter (G) återspeglar både de sociala nätverkens inflytande och tendensen till ett samhälle där man delar med sig. De offentliga myndigheternas roll på den inre digitala marknaden är att tillhandahålla tjänster.

2.2 Fördelarna med att flytta över affärsprocesser är välkända: Större integrering i värdekedjan, snabbare processer från utformning till leverans, förbättrade användargränssnitt (i synnerhet när det gäller sociala nätverk) och större konkurrenskraft rent generell. Allt eftersom övergången fortsätter kommer den att bana väg för "sakernas internet" och den fjärde industriella revolutionen.

2.3 Det unika med den inre marknaden är att den har en gränsöverskridande konstruktion som därför i princip är väl lämpad att utnyttja internet. Det finns dock problem med själva inre marknaden när det gäller anpassningen av regler, lagar och förordningar till den digitala miljön, och det finns luckor i den digitala beredskapen i var och en av grupperna "B", "G" och "C", nackdelar med den inre digitala marknadens tekniska infrastruktur och potentiella problem med dominerande ställning från stora plattformars sida.

2.4 Parallellt med projektet en inre digital marknad fortsätter kommissionen arbetet med sin digitala agenda. Denna tar fasta på skäliga farhågor beträffande EU:s bristande deltagande i den globala hård- och mjukvaruindustrin, men dessa frågor är perifera när det gäller den inre digitala marknaden. Enligt kommissionen är vinsten med fullbordandet av den inre digitala marknaden mycket hög med avseende på BNP och sysselsättningen, och alla åtgärder som måste vidtas ligger inom ramen för EU:s och medlemsstaternas nuvarande kapacitet.

2.5 Misslyckandet med att fullborda den inre marknaden för tjänster har djupgående konsekvenser för utvecklingen av den inre digitala marknaden. Tjänstesektorn är den viktigaste sektorn i medlemsstaternas ekonomier. Tillhandahållandet av tjänster drivs i allt högre grad av internettransaktioner, och framsteg när det gäller strategin för en inre digital marknad skulle i sig kunna främja en inre marknad för tjänster.

2.6 Regler, föreskrifter och lagar som har utarbetats för pappersbaserade transaktioner och de första årtiondenas e-handel har blivit hinder för förverkligandet av en inre digital marknad. EESK välkomnar det föreslagna lagstiftningsprogrammet och den ambitiösa tidsplan som har fastställts:

- Lagstiftningsförslag för gränsöverskridande enkel och effektiv avtalsrätt för konsumenter och företag.
- Översyn av förordningen om konsumentskyddssamarbete.
- Åtgärder på området paketbefordran.

⁽¹⁾ EESK:s yttrande om "Digitaliseringens effekter på tjänstesektorn och sysselsättningen i samband med industriell omvandling" (EUT C 13, 15.1.2016, s. 161).

- En bred översyn för att utarbeta lagstiftningsförslag om oberoende geografisk blockering.
- Branschutredning om konkurrens på e-handelsområdet när det gäller näthandel med varor och tillhandahållande av tjänster på nätet.
- Lagstiftningsförslag för en reform av upphovsrätten.
- Lagstiftningsförslag för att minska administrativt krångel för företag till följd av olika moms-system.
- Initiativ om ägande och fritt flöde av uppgifter (till exempel mellan leverantörer av molntjänster) och ett europeiskt moln.
- Översyn av direktivet om integritet och elektronisk kommunikation.

2.7 Medan det lagstiftningsprogram som beskrivs i punkt 2.6 är klart och tydligt råder det mycket större oklarhet kring de åtgärder som planeras för att förbättra kunskaperna, kompetensen och beredskapen i fråga om internet i de tre grupperna "B", "G" och "C".

- Den digitala kompetensen och expertisen – särskilt hos många grupper av EU-medborgare – är långt ifrån tillfredsställande, och det är inte heller kommissionens förslag på detta område. EESK beklagar att kommissionen inte ger tillräcklig prioritet åt denna avgörande faktor för den inre digitala marknaden och det europeiska informations-samhällets framgång.
- Antagande av en prioriteringsplan för IKT-standards och utökande av den europeiska interoperabilitetsramen till att omfatta offentliga tjänster.
- En ny handlingsplan för e-förvaltning som innehåller ett initiativ om principen "bara en gång" och ett initiativ om sammankoppling av företagsregister.

Tillsammans kommer dessa initiativ att påverka medborgarna, små och medelstora företag, offentliga och privata tjänster samt sektorspecifika tillämpningar som är viktiga för den inre digitala marknaden genomförande. Dessa förslag verkar sakna precision och handlingskraft. EESK kommer noga att följa utvecklingen av dessa initiativ, som alla står under EU:s och medlemsstaternas kontroll.

2.8 Ett antal viktiga infrastrukturinitiativ föreslås:

- Översyn av satellit- och kabeldirektivet.
- Lagstiftningsförslag om en reform av de nuvarande reglerna för telekommunikation.
- Översyn av direktivet om audiovisuella medietjänster.
- Upprättande av ett avtalsbaserat offentlig-privat partnerskap om cybersäkerhet.

Telekommunikation och it-säkerhet är givetvis prioriterade områden, men det är också angeläget att klargöra reglerna för audiovisuella leveranser via kabel, satellit och bredband.

2.9 Plattformar driver den inre digitala marknaden framåt. De flesta medlemmarna i grupperna "C", "B" och "G" använder dem varje dag. De är tillgängliga, lättanvända och ofta kostnadsfria. Det är nödvändigt att utveckla dem ytterligare, men det finns vissa farhågor:

- De underlättar störande tillämpningar som utgör en utmaning för sektorer och etablerade företag. De medför fördelar för konsumenterna, men etablerade företag ifrågasätter huruvida de är lagliga.
- Många plattformar innehar en dominerande ställning som väcker frågor om eventuellt missbruk av dominerande ställning.

- De flesta stora plattformar har sin hemvist utanför EU, men det finns en EU-plattformindustri och den kräver lika spelregler för att kunna överleva och utvecklas.

Av dessa anledningar välkomnar EESK undersökningen "Omfattande analys av plattformarnas roll på marknaden inbegripet olagligt innehåll på internet". För att den inre digitala marknaden ska kunna bli en framgång måste plattformarna frodas, och därför bör tillämpningen av lagstiftningen inte begränsa plattformarnas manöverutrymme.

2.10 Mot bakgrund av ovanstående analys anser EESK att de gemenskapsprogram som beskrivs i punkt 2.7 är strategins möjliga akilleshäl, och kommittén vill därför framföra sina förbehåll beträffande plattformarna.

3. Allmänna kommentarer

3.1 Det är obestridligt att EU ännu inte har dragit full nytta av de enorma möjligheter som den digitala tekniken erbjuder. Detta beror till stor del på att EU-marknaden är uppdelad i 28 nationella marknader.

3.2 Vissa medlemsstater föredrar av allt att döma att bibehålla och utveckla en rent nationell digital strategi i stället för att bana väg för en kreativ och innovativ europeisk digital union. Samtidigt har Tysklands och Frankrikes ekonomiministrar efterlyst inrättandet av en gemensam ram med framför allt dessa två länder som bas.

3.3 EESK noterar också att premiärministrarna i vissa medlemsstater har gjort en skriftlig framställan till rådets ordförande för att meddela sina reservationer avseende strategins genomförande. De betonade vikten av att "endast reglera när det finns tydliga belägg för att det är nödvändigt att göra detta, på grundval av principerna om smart lagstiftning och en ingående konsekvensbedömning. Det står helt klart att en digital inre marknad endast kan fungera om den inte hämmar innovation, investeringar och företagarganda." EESK delar denna uppfattning, under förutsättning att man även beaktar konsumenternas och arbetstagarnas intressen.

3.4 Kommissionen ser denna nya strategi för fullbordandet av den digitala inre marknaden som en fortsättning av den digitala agendan för Europa från 2010. Den omfattade 101 åtgärder, av vilka kommissionen uppger att 72 har slutförts och 23 bör slutföras inom de tidsfrister som ställts upp, vilket dock inte innebär att den digitala inre marknaden har fullbordats, och därför återfinns vissa av dessa initiativ i den nya strategi som är föremål för utvärdering.

3.5 Vid presentationen av den nya kommissionens politiska riktlinjer meddelade ordförande Jean-Claude JUNCKER att han beräknar att "skapandet av en sammankopplad inre digital marknad skulle kunna generera upp till 250 miljarder euro i ytterligare tillväxt och att man därigenom skulle kunna skapa hundratusentals nya jobb". I det meddelande som är föremål för vår analys anges att EU:s BNP skulle kunna öka med 415 miljarder euro, medan de två kommissionsledamöterna med ansvar för digitala frågor talar om att 3,8 miljoner arbetstillfällen kan skapas med hjälp av en digital inre marknad.

3.6 EESK anser att det är kontraproduktivt att överhopa människor med siffror som varierar betydligt beroende på vilken källa inom kommissionen de kommer ifrån och som framhålls som obestridliga sanningar trots att de inte är särskilt övertygande. Sådana uttalanden kommer i slutändan att leda till misstro mot de politiska beslutsfattarna och likgiltighet inför de verkliga problemen.

3.7 Hittills har kommissionen inte lagt fram några belägg för att dess förutsägelser av detta slag har blivit verklighet. EESK uppmanar den nuvarande kommissionen att göra en utvärdering vid slutet av sin mandatperiod och jämföra resultaten med sina prognoser.

3.8 EESK anser att det är oralistiskt att tro att en digital inre marknad ska kunna genomföras under den nuvarande kommissionens mandatperiod, i synnerhet eftersom vare sig konsekvensanalyserna eller den vetenskapliga forskningen som ligger till grund för dessa påståenden offentliggörs. EESK anser att kommissionens beräkningar bör jämföras med de studier som förutspår omfattande förluster av arbetstillfällen till följd av den digitala utvecklingen⁽²⁾.

3.9 Enligt kommissionen skulle EU med genomförandet av en sammankopplad digital marknad kunna behålla en ledande ställning inom den globala digitala ekonomin, och samtidigt ge de europeiska företagen möjlighet att utvecklas även utanför EU.

⁽²⁾ Se fotnot 1.

3.10 EESK noterar och beklagar att EU:s ambition att, som ett led i Lissabonstrategin från år 2000, bli världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi med förmåga att skapa hållbar ekonomisk tillväxt i kombination med en kvantitativ och kvalitativ förbättring av sysselsättningen och större social sammanhållning, i hög grad har reviderats nedåt.

3.11 EU ligger efter.

Den digitala ekonomin är ett område där Förenta staterna och Asien har en ledande ställning. Ett femtiotal stora europeiska operatörer inom elektronisk kommunikation lyder under 28 olika nationella regelverk, samtidigt som de sex stora operatörerna på den amerikanska marknaden och de tre stora aktörerna på den kinesiska marknaden lyder under ett gemensamt regelverk. Visionen av den digitala marknaden inom EU som en faktor för integration är inte längre lämplig i en gränsöverskridande digital värld. Den har för övrigt inte hindrat stora plattformar från tredjeländer att skapa monopol eller oligopol i de flesta EU-länder.

3.12 EESK hoppas fortfarande att EU ännu kan komma i fatt och att strategin för en digital inre marknad i Europa kan blåsa nytt liv i branschen. Detta är endast möjligt om EU skapar digital teknik i stället för att bara använda den, förmår samhället att ta ett kvalitativt steg framåt när det gäller att tidigt utbilda ungdomar för att utveckla deras e-kompetens och främja en ansvarsfull användning av den, överbryggar den digitala klyftan, säkerställer tillgänglighet för alla medborgare (inbegripet personer med funktionsnedsättning) och ser till att tillräckliga offentliga och privata investeringar görs i utbildning, yrkesutbildning och forskning.

3.13 I detta syfte måste EU samla sina resurser för att mobilisera och samordna offentliga och privata insatser i de 28 medlemsstaterna. Detta är absolut nödvändigt om EU inte vill halka efter i den digitala ekonomins löpande utveckling, till exempel när det gäller mobila applikationer, vars antal har exploderat de senaste åren, molntjänster, stordata eller strategiska utmaningar beträffande gigantiska plattformar för digitala tjänster och har blivit viktiga vägar för att få tillgång till internet. Diskussionen om strategin för en digital inre marknad måste involvera alla berörda aktörer och ta hänsyn till hur man ska skydda medborgare, konsumenter, arbetstagare och personer med funktionsnedsättning samt värna deras grundläggande rättigheter i ett inkluderande samhälle.

3.14 EESK kan inte annat än konstatera att strategin för en digital inre marknad helt saknar en social dimension. Det råder stor okunskap om digitaliseringens effekter på sysselsättningen och de utmaningar som dessa medför. Samtidigt leder den löpande utvecklingen av tjänster och affärsmodeller till stora förändringar på arbetsmarknaden, vilket får stor inverkan på arbetets natur och företagets struktur och riskerar att få kollektivavtal att kollapsa. I detta sammanhang bör de förfaranden som föreskrivs i fördraget avseende social dialog och den horisontella sociala klausulen återspeglas i strategin för en digital inre marknad. I sitt yttrande CCMI/136 om digitaliseringens effekter på tjänstesektorn och sysselsättningen i samband med industriell omvandling lade EESK fram en rad rekommendationer med syftet att undvika att den digitala utvecklingen undergräver effektiviteten i de befintliga systemen för yrkesutbildning, anställningsskydd, social trygghet och beskattning. Enligt EESK:s mening bör den sociala dimensionen, inbegripet alla konsekvenser när det gäller sysselsättningen, vara den fjärde pelaren i strategin för en inre digital marknad i Europa.

3.15 Ett annat område där EU har möjlighet att främja sin ställning är stordata, där man fortfarande behöver ta fram tekniska standarder för insamling och behandling av uppgifter. För att uppnå detta bör de olika nationella lagstiftningarna samlas i ett samstämmigt europeiskt ramverk som – med hjälp av en smart politik för databehandling – kännetecknas av en god balans mellan ekonomiska intressen och skyddet av privatlivet på olika områden, som exempelvis den medicinska sektorn, folkhälsa, personliga tjänster, livsmedel osv.

3.16 Inom EU är man van vid diskussioner om tekniska standarder mellan medlemsstaterna och kan förlita sig på sin erfarenhet för att skapa en europeisk datapolitik som bygger på en högkvalitativ rättslig ram och för att upprätthålla kontrollen över standarderna för skydd av personuppgifter (t.ex. Swift) i syfte att hindra andra aktörer från att fastställa sådana.

3.17 EESK noterar dessutom att den digitala sektorn också präglas av en betydande obalans i könsfördelningen och att en övervägande majoritet av dem som arbetar med IKT är män. Med tanke på de många lediga jobben inom IKT-sektorn bör EU och medlemsstaterna uppmuntra fler kvinnor att söka arbeten inom den digitala sektorn.

3.18 I sin rapport *Golden growth: Restoring the lustre of the European economic model* delade Världsbanken upp EU i sex block för att med utgångspunkt i digitala indikatorer belysa de stora skillnaderna mellan medlemsstaterna när det gäller införandet av teknikformer, digitala färdigheter och tillämpningar samt e-handel. EESK uppmanar kommissionen att fullt ut ta hänsyn till dessa skillnader när den fastställer prioriterade åtgärder i sin arbetsplan.

3.19 Slutligen tar EESK del av kommissionens uttalande, i vilket man anger att EU ska bidra med omkring 21,4 miljarder euro och att Europeiska fonden för strategiska investeringar ska stödja ett brett spektrum av digitala projekt. EESK noterar också att Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden medger betydande kompletterande finansieringsmöjligheter. EESK välkomnar att kommissionen kommer att arbeta med EIB, projektansvariga och medlemsstaterna för att se till att de tillgängliga medlen används till fullo, men undrar varför de EU-medel som har tilldelats medlemsstaterna i stor utsträckning har förblivit underutnyttjade. EESK anser att denna fråga bör analyseras för att garantera en effektiv och ändamålsenlig användning i framtiden.

4. Särskilda kommentarer

4.1 *Bättre tillgång till digitala varor och tjänster för konsumenter och företag i hela EU*

4.1.1 *Lagstiftningsförslag för gränsöverskridande enkel och effektiv avtalsrätt för konsumenter och företag*

Detta är ett ambitiöst initiativ, men det är välkommet om det är genomförbart. Trots detta kommer gränsöverskridande handel – oavsett om det gäller e-handel eller annan handel – att fortsätta att vara en utmaning för små och medelstora företag och privatpersoner på grund av språkliga och kulturella aspekter. Rimliga och enkla standardavtalstexter på alla EU-språk kommer att undanröja ett viktigt hinder, men andra problem kommer att finnas kvar, såsom oron för säkerheten vid e-handel, gränsöverskridande handel etc. I detta sammanhang är initiativet för it-säkerhet välkommet.

EESK förväntar sig att alla förslag i samband med utvecklingen av strategin för den inre digitala marknaden i Europa garanterar en hög konsumentskyddsnivå och inte leder till en minskning av det befintliga skyddet i någon medlemsstat.

Det finns en bestående farhåga bland arbetsmarknadens parter att gränsöverskridande e-handel kan störa befintliga nationella företag. Denna farhåga understryker behovet av att inkludera den sociala dimensionen i strategin.

4.1.2 *Översyn av förordningen om konsumentskyddssamarbete*

Ett samarbete som klart och tydligt är effektivt är ett nödvändigt villkor för ett friktionsfritt gränsöverskridande konsumentskydd. Förfarandena för att snabbt få ersättning och gottgörelse kommer sannolikt att vara avgörande för acceptansen för gränsöverskridande e-handel.

Alla ansträngningar bör göras för att minska regleringsbördan för små och medelstora företag.

EESK anser att kommissionen bör vidta följande åtgärder:

- Se till att konsumenter kan få tillgång till lagligen tillgängligt innehåll på rättvisa och rimliga villkor över gränserna.
- Undersöka i vilken utsträckning konsumenter diskrimineras på internet beroende på vilket land de bor i och vilka ekonomiska och konsumentrelaterade konsekvenser detta får, samt föreslå nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med all eventuell diskriminering.
- Se över genomförandet och tillämpningen av konsumenträttigheter, fastställa hur konsumenträttigheter ska tillämpas i fråga om digitala produkter och se till att konsumenter och företag förstår sina rättigheter och litar på att de kommer att gälla.

4.1.3 Åtgärder på området paketbefordran

Snabb paketbefordran är avgörande för kundernas tillfredsställelse på de inhemska e-handelsmarknaderna och detta fungerar väl. Det är logiskt att gränsöverskridande e-handel bör stödjas på liknande sätt, även om kommittén konstaterar att stora internationella paket tjänster redan är verksamma i Europa.

4.1.4 En bred översyn för att utarbeta lagstiftningsförslag om ooberättigad geografisk blockering ⁽³⁾

Detta avser både e-handel och audiovisuella tjänster. Inom e-handeln ger sökningar på varor och tjänster sällan resultat utanför användarens geografiska område. Å andra sidan skulle det kunna vara överväldigande att få resultat från hela EU.

I själva verket kan användaren ställa in sökmotorn så att den söker i vilket geografiskt område som helst. Ett problem är att kunder från ett annat geografiskt område kan bli föremål för diskriminerande prissättning, vilket framgick av fallet Disneyland Paris nyligen. EESK skulle välkomna åtgärder för att säkerställa att gränsöverskridande handel sker på lika villkor, så att konsumenterna skyddas. Ett annat problem är att man ibland helt enkelt nekade gränsöverskridande tillgång till webbplatser.

Det finns två typer av audiovisuell blockering: begränsning av yttre tillgång för resande medborgare som har rätt att få tillgång till tjänster i hemlandet, samt begränsning av yttre tillgång till icke-medborgare vars motiv för att få tillgång är att de är EU-medborgare. I det förstnämnda fallet rekommenderar EESK införandet av digitala identiteter för att underlätta tillgången. I det senare fallet är kommittén medveten om att den geografiska blockeringen oftast beror på antingen rättighetsbegränsningar eller kommersiella intressen. Ett rationaliserat rättighetsramverk skulle vara till hjälp, men man måste vara noga med att inte störa affärsmodeller med koppling till reklam och marknadstillträde.

4.1.5 Branschutredning om konkurrens på e-handelsområdet när det gäller näthandel med varor och tillhandahållande av tjänster på nätet

EESK välkomnar marknadsövervakning från konkurrensmyndigheternas sida och ett strikt system med sanktioner mot missbruk av dominerande ställning. Samtidigt konstaterar dock EESK att teknikens och den digitala ekonomins utveckling har drivits framåt av storföretag, till förmån för ekonomin och samhället i stort. Därför rekommenderar EESK starkt att de planerade undersökningarna strikt ska grunda sig på handels- och konkurrenslagstiftningens fastställda principer.

4.1.6 Lagstiftningsförslag för en reform av upphovsrätten

EESK stöder dessa förslag så länge de olika kommersiella affärsmodellerna förblir bärkraftiga och man respekterar de rättigheter som tillkommer innehavare av immateriella rättigheter.

4.1.7 Översyn av satellit- och kabeldirektivet

Detta direktiv handlar om samordning av vissa bestämmelser om upphovsrätt och regler om upphovsrätt vid satellitsändningar och vidareändring via kabel. Kommittén instämmer i att det är nödvändigt att se över direktivet, både mot bakgrund av de lagstiftningsförslag som förutses i punkt 4.1.6 och för att beakta de djupgående förändringar som äger rum inom dessa branscher.

4.1.8 Lagstiftningsförslag för att minska administrativt krångel för företag som uppstår på grund av olika moms system

En viktig faktor för att strategin för en inre digital marknad ska bli en framgång är den skattemässiga behandlingen av e-tjänster, eftersom det är uppenbart att den europeiska och den nationella skattelagstiftningen inte är anpassad till den digitala ekonomins verklighet och är en källa till skatteflykt och illojal konkurrens. EESK ställer sig bakom kommissionens strategi i fråga om moms (dvs. att fokusera på den plats där kunden befinner sig i stället för den plats där tjänsteleverantören är etablerad) och principen om direkt beskattning, som säkerställer att vinster beskattas på den plats där värdet skapas. EESK stöder även kommissionen i dess insatser för att minska den administrativa börda som åläggs företagen på grund av skillnaderna i moms systemen. När det gäller led iv skulle en enklare lösning kunna vara att utvidga undantaget till transaktioner inom EU.

⁽³⁾ Direktiv 2006/123/EG.

4.2 Att skapa goda förutsättningar för att digitala nät och tjänster ska kunna blomstra

4.2.1 Lagstiftningsförslag för en reform av de nuvarande telekomreglerna

En uppenbar skillnad vid en jämförelse mellan telekomsektorerna i Europa, Asien och Förenta staterna är den europeiska marknadens fragmentering. I syfte att skapa organisationer med den investerings- och forskningskapacitet som krävs för att kunna hävda sig i den globala konkurrensen måste varje eventuell översyn också beakta kapaciteten hos leverantörer av internetkommunikationstjänster inom kategori 1 och 2, med hänsyn till den digitala trafikens exponentiella tillväxt. Översynen bör också sträva efter att hitta en välavvägd lösning på frågan om nätneutralitet. I den mån audiovisuella medier distribueras och kommer att distribueras via internet måste telekomoperatörerna ha frihet att tillgodose användarnas förväntningar i fråga om leveransernas kvalitet och hastighet.

När det gäller kommissionens förslag välkomnar kommittén den fortsatta fokuseringen på konsumentskydd och strävan efter att minska fragmenteringen och öka harmoniseringen.

4.2.2 Översyn av direktivet om audiovisuella medietjänster

Det finns klart och tydligt stora skillnader mellan regleringen av licensierade sändningsföretag och icke-reglerade tjänsteleverantörer. Gränserna blir ännu otydligare till följd av återutsändning av reglerade sändningar via bredband och den uppsjö av webbplatser som distribuerar beställvideo, de otaliga bloggarna i nyhetssfären och de digitala versioner som nu utgör ett komplement till de flesta papperstidningar.

EESK betvivlar dock att det är önskvärt att försöka reglera alla tjänster på samma sätt. Linjära sändningstjänster måste följa normer på grund av public service-relaterade krav och eftersom tittarnas valmöjligheter är begränsade. Tillgången till webbplatser via bredband kontrolleras av tittaren, vilket inbegriper föräldrakontroll. Med tanke på de snabba förändringarna inom industrin är det lägligt att göra en översyn och ändringar kommer att visa sig vara nödvändiga, men en balans måste uppnås.

4.2.3 Omfattande analys av plattformarnas roll på marknaden inbegripet olagligt innehåll på internet

Det är tydligt att EU:s digitala agenda i hög grad är beroende och drivs framåt av plattformar, vilket också är fallet i andra delar av världen. De stora plattformarnas framgång har gett dem en dominerande ställning som inte får missbrukas. EESK påpekar dock att kommissionen inte bör hämma dessa företags verksamhet bara för att de är både stora och framgångsrika. Att göra detta riskerar att lägga hinder i vägen för utvecklingen av den inre digitala marknaden i Europa.

Med detta sagt är de fem åtgärder som föreslagits av kommissionen rimliga och ändamålsenliga. De har potential att öka nyttan av plattformar på den inre digitala marknaden. Det är ytterst viktigt att kommissionen antar en balanserad strategi och inte bortser från plattformarnas berättigade kommersiella intressen.

4.2.4 Översyn av direktivet om integritet och elektronisk kommunikation

EESK stöder denna strategi för skyddet av personuppgifter. Kommittén är inte övertygad om att den nuvarande situationen när det gäller "rätten att bli glömd" är hållbar på längre sikt eftersom EU:s nuvarande tolkning är alltför bred och det är tekniskt svårt att upprätthålla denna rättighet på det globala internet. Kommittén uppmanar kommissionen att stärka denna "rätt" för att skydda utsatta personer och säkerställa att alla respekterar den.

4.2.5 Upprättande av ett avtalsbaserat offentlig-privat partnerskap om cybersäkerhet

I den digitala ekonomin finns det inga gränser mellan värdekedjans olika steg som sträcker sig bortom den nationella dimensionen, vilket gynnar it-relaterad brottslighet. EESK välkomnar att strategin för en inre digital marknad inbegriper ett partnerskap med industrin om cybersäkerhet, vilket i slutändan förväntas leda till att den riskhanteringskultur och de effektiva informationsflöden som sedan länge har hållit på att utvecklas tar form.

It-relaterad brottslighet omfattar också en särskild aspekt som kommissionen inte behandlar: informations- och kommunikationstekniken erbjuder möjligheter till it-övervakning, som kan utnyttjas i syfte att kontrollera personuppgifter och personlig kommunikation, i strid med de individuella friheterna, och även i syfte att spionera mot stater och deras regeringar. Med detta i åtanke anser EESK att det är nödvändigt att vidta åtgärder för att sammanställa information och förbättra förmågan att upptäcka och ingripa på EU-nivå.

Kommissionen redogör inte för det planerade partnerskapets omfattning, förväntade resultat eller struktur (en eller flera partner). Kommittén framhåller dessutom att det i dagsläget görs omfattande marknadsinvesteringar i cybersäkerhet. Av dessa båda skäl kan kommittén inte kommentera förslaget förrän man vet mer.

4.3 **Maximera den digitala ekonomins tillväxtpotential**

4.3.1 *Initiativ om ägande och fritt flöde av uppgifter (till exempel mellan leverantörer av molntjänster) och ett europeiskt moln*

Kommittén är medveten om att det finns en konflikt på området "stordata", mellan skyddet av personuppgifter och behovet av att samla in personuppgifter för att använda dem till analyser av stora mängder data för ekonomiska, sociala och medicinska ändamål. EESK uppmanar kommissionen att ta den planerade översynen till hjälp för att lösa denna konflikt.

4.3.2 *Antagande av en prioriteringsplan för IKT-standarder och utökande av europeiska interoperabilitetsramen till att omfatta offentliga tjänster*

EESK stöder detta initiativ. I viss utsträckning uppnås standardisering av hård- och mjukvarusystem genom internationella kommittéer, men det finns uppenbarligen ett mycket stort utrymme för ökad standardisering och driftskompatibilitet på sektorsnivå, tillämpningsnivå och applikationsnivå, och därmed en enorm potential att öka den inre digitala marknadens värde och betydelse.

4.3.3 *Ny handlingsplan för e-förvaltning som innehåller ett initiativ om principen "bara en gång" och ett initiativ om sammankoppling av företagsregister*

Ansvar för e-förvaltning ligger hos medlemsstaterna. Vissa ligger i framkant och andra släpar efter. Framsteg i riktning mot en fullt fungerande e-förvaltning är en oundgänglig förutsättning för en inre digital marknad.

4.3.4 *Digital kompetens och expertis*

Kommissionen planerar inte något lagstiftningsprogram för digital kompetens och expertis, utan överlåter denna fråga åt medlemsstaterna. EESK beklagar att det inte finns några nya initiativ på detta område. Kommittén anser att kommissionen åtminstone borde lägga fram ett meddelande innehållande standarder och bästa praxis. Dessutom måste man lägga tonvikten på räkne- och läskunskaper, eftersom de är viktiga förutsättningar för den digitala kompetensen.

Det meddelande som EESK efterlyser skulle tillhandahålla en ram anpassad till olika skeden i livet, tillsammans med övergripande förslag för livslångt lärande. Ramen skulle täcka fyra områden: utbildning, sysselsättning, pension och funktionsnedsättning.

A. UTBILDNING

A1. Grundskolans sex första år – grundläggande färdigheter.

A2. Grundskolans tre sista år och gymnasieskolan – två spår planeras:

- Fullständiga färdigheter så att eleverna har de verktyg som behövs för att kunna leva och arbeta obehindrat i informationssamhället.
- Särskilda digitala färdigheter för elever som har förutsättningar att arbeta professionellt med IKT och täcka kompetensbehovet inom denna bransch. Det är i detta sammanhang som större ansträngningar måste göras för att uppnå en jämnare könsfördelning på it-området.

A1 & A2 I både grund- och gymnasieutbildning är det viktigt att utveckla en ansvarsfull användning av digital kompetens.

A3. Högre utbildning – två spår planeras:

- Färdigheter relaterade till varje yrke bör vara ett moment i undervisningen och examineringen i kursplanerna på områden såsom ingenjörsvetenskap, matematik och bioteknik.
- Genom avancerad teknisk utbildning bör studenterna få behörighet att fylla lediga platser inom teknikbranschen.

B. SYSSLESÄTTNING

- B1. Arbetsrelaterad utbildning som tillhandahålls av arbetsgivare med ett kontinuerligt fokus på omskolning och löpande fortbildning för att se till att färdigheterna uppdateras.
- B2. Färdighetsorienterad utbildning för arbetslösa som anordnas av de offentliga myndigheterna med hjälp av lämpliga organ.

C. PENSIONERING

- C1. Informationssamhällets färdigheter ska vara allmänt tillgängliga för dem som i sitt privat- och yrkesliv inte har tagit steget in i informationsområdet.
- C2. Särskilda program för att hjälpa dem som drabbas av hälsoproblem att delta i informationsområdet.

D. FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Stöd på alla nivåer för att hjälpa personer med funktionsnedsättning att komma in i informationsområdet och förbli aktiva där även om funktionsnedsättningen försvåras.

Det framgår av uppgifterna i kommissionens meddelande att det finns kompetensluckor i alla åldrar och alla regioner. Kommittén anser att endast ett strukturerat och kontrollerat program i varje medlemsstat kan säkerställa att endast ett fåtal, om ens några, medborgare utestängs från informationsområdet och den inre digitala marknaden. EESK har vid upprepade tillfällen efterlyst kraftfulla åtgärder med fokus på färdigheter. Strategin för den inre digitala marknaden innebär att det är dags för kommissionen att agera.

Bryssel den 9 december 2015.

Georges DASSIS
*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*
